

הוכן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

בבא בתרא דף קס"א ע"א

עד שחתם באופנים דלהלן, האם חתימתו כשרה? [תד"ה דלא בעמ' ב']

בגט פשוט	בגט מקושר	
כשר	כשר	ראובן בן יעקב
כשר	פסול ¹	ראובן בן יעקב עד
	למר זוטרא: כשר ²	

בבא בתרא דף קס"א ע"ב

מחקין שהיו בשטר שלא במקום שרייר וקיים, שלא כתב בסוף השטר עליהם לשונות דלהלן, מה דינם? [תד"ה אמר']

לרשב"ם ור"ח	לתוס'	
פסול	פסול	לענין לכתוב קיום בסוף השטר
כשר לכתחילה ³	לכתחילה: יכתוב בדיעבד: כשר ⁴	לענין לכתוב ודין וכו'

¹ והטעם דבזה יכול השטר להזדייף, שיחתוך לשיטה האחרונה עם תחילת החתימה שכתוב בה ראובן בן, וישאר יעקב עד, ויבואו להכשיר ביעקב עד. משא"כ אם רק כתוב יעקב לא יהיה כשר.

² והטעם, דלהיות שצריכים העדים להיות כלין בשיטה אחת, אין חשש זיוף. ועי' בתד"ה ודילמא בפירוש ריב"א שכתב, שהכוונה שכל העדים צריכים להיות בשיטה האחרונה מהצד החיצון של השטר, ואם יגזור לא יהיו עדים לשטר. והכי פירוש, דהנה כבר נתבאר שאם השטר נכתב לרוחב, החתימות צריכות להיות לאורך, ומחודש כאן שצריך שיהיו כל החתימות בשורה אחת, והיינו שיכתוב ראובן ותחתיו בן ותחתיו יעקב ותחתיו עד וכן לעד השני, נמצא שאם יחתוך לשיטה האחרונה לא יהיו חתימות.

³ ולכך מחקו בסוגין לתיבת ודין, דלא צריך לכתוב כן כלל.

⁴ דהם מקיימים לגירסת ודין, אולם כתבו שזה רק לכתחילה ובדיעבד כשר.